

PRZYZNAĆ SIĘ (57) *vb pf*

się (39), się (18).

a jasne.

inf przyznać się (19). ◇ *fut 3 sg* przyzną się (3) [*cf* też **PRZYZNAĆ impers**]. ◇ *3 pl* przyznają się (2). ◇ *praet 1 sg m* przyznałem się (1). ◇ *3 sg m* przyznał się (12), jest się przyznał (2) *LibMal* (2). *f* przyznała się (4), jest się przyznała (2) *LibMal* (2). *n* przyznało się (1) [*cf* też **PRZYZNAĆ impers**]. ◇ *2 pl m pers* -ście się przyznali (1). ◇ *3 pl m pers* przyznali się (3). ◇ *con 3 sg m* by się przyznał (4). ◇ *con praet 3 sg m* by się był przyznał (1). ◇ *part praet act* przyznawszy się (2).

Sł stp notuje, Cn s.v. przyznawam się do czego, Linde XVII(XVIII) w.

1. Stwierdzić, powiedzieć coś o sobie; dicere PolAnt (38) :

przyznać się do czego (1): Abowiem gdyby Iezus [...] miał być pierwey Słowem Bogiem/ [...] tedyby fie wždy kędyżkolwiek do tego był przyznał *CzechRozm* 43v.

a. Stwierdzić o sobie coś obciążającego; profiteri Mącz, Modrz; fateri Mącz, Cn (35) :

przyznać się komu (1): Ták ia mniemam/ iż ty toż rozumiełz co y ia [o fałszywej wolności Polaków]/ ále mi fie przyznać niechcełz. *GórnRozm* C.

przyznać się ku czemu (2): Sámiżeście się przyználi/ Ku gadce ktorąście zádáli. *BierEz* G3; *Mącz* 85c.

Ze zdaniem dopełnieniowym [w tym z zapowiednikiem: do tego (1); że, żeby] (2): Izaż on [Abraham] mnie nie powiedział/ iż to iest Sioftrá iego/ á oná fie theż przyznála [ipsa dixit]/ że to iest Brát iey? *BibRadz Gen* 20/5; *CzechRozm* 30v.

α. Jawnie (potwierdzając czyjś zarzut) (27) : POd pánem obzárty Pies leżąc bárzo ímrodził/ Pan rzekł/ ty to [tj. ty smrodzisz] drugiemu/ co podle niego był. Ten powiedział/ tedyć ia/ ále nie pámiętam/ Potym wygę pod łobą nogą námácał pan. Rzekł/ ále fie ten przyznał/ chociaiy niewinien był *RejFig Cc4, Dd5v*; Trefił potem [przebrany cesarz] ná drugie/ bárzo go vbili. Kazał im ráno ítánać/ cí fie nie przyználi *RejZwierz* 20v, 26; Extorsisti ut faterer, Wyćíńnałes ná mnie yżem fie muśiał prziznać. *Mącz* 459c, 119c; *GórnDworz* Q2v.

przyznać się do czego (5): Marczin Dworzinski [...] nayechal na dom pana Rynyewskiego ny doczegoy ssa przyznacz nychcział *ZapWar 1558 nr 2686 [idem] 1558 nr 2686; ModrzBaz* 65v; Iedney nowey sieftrze myfli wżytki wypowiedziála/ iáko myfląc o vbiorách świeckich/ wyniśc chćiála: do czego fie oná przyznawfzy/ od S. Málgorzátý wzakonie pośiloná była. *SkarŻyw* 161. *Cf Zwrot.*

przyznać się k(u) czemu (5): [Jeleń do owcy:] Korzec owfá com w zaiem dał/ By mi dáła Pan wilk kazał. Owca się ku długu przyznála/ Iże przed wilkiem muśiála. *BierEz* N2v; *RejPos* 248v; A máło nie wżyfcy moglibychmy fie przyznać ku wżytkim gorłzym ípráwam náłzym/ niżli cí iáwno pokaráncy od Pána íwego *RejZwierc* 260v, 64v, 202.

Ze zdaniem dopełnieniowym (3): Powiedział żem cie widział w Wenecyey. Gdyż mi to wyrzekł/ przyznałem fie żem iest rodzic z Rzymá á bywałem w Wenecyey *BielKron* 457; *GórnDworz* Ee8v; *SkarŻyw* 454.

Zwrot: »przyznać się do wszystkiego« (1): w krotkim człefie [...] poznano ią winną/ y poimano: przyznála fie hnet do wżytkiego/ y wzięła śwą zapłatę. *GórnDworz Bb3*.

αα. *W sądzie, śledztwie [w tym: k(u) czemu (6)] (7):* Thełz kv themv czo łczepan powyedział fzią prziznał *LibMal 1544/80v; [InwMieszcz 1575 nr 198]*.

Ze zdaniem dopełnieniowym [w tym z zapowiednikiem: k temu (2); iż] (3): *ForCnR Ey; ku nyczemv ynnemv nyeiełth fzią prziznała thelko kthemv yłch na zamordowane gołpodinyey fwy Cleophasky przizwolila LibMal 1543/77v; Phálk fię przyznał iż mietz y káletę wzięł UstPraw 13v.*

Zwrot: »dobrowolnie się przyznać« (3): Iwan woznicza stem tho lankyem pogimany y dobrowolnye y na ołtrem prawye ku them włchiczkyem rzeczam [...] yełth fzye prziznał *LibMal 1548/146v; y przełz thegołz Mlynka ofkarzoni [...] dobrowolnye ku vkradzyenyu they tho fvknyey [...] yełth fzyą prziznał LibMal 1553/175, 1554/186v.*

β. *Sam przed sobą, w duchu (3):*

przyznać się do czego (1): Trzymałem fię też oney wftáwy/ ábym łtrofuiąc wyłtępki nikogo niemiánował: tákże mi żaden zá złe mieć niemoże/ chybáby fię łam pierwey do onego wyłtępku przyznał. *ModrzBaz 2.*

Ze zdaniem dopełnieniowym (2): Przyznać fie mułimy żełmy zli. *RejZwierc 260 marg, Bbbv.*

b. *Stwierdzić swoje autorstwo (też hipotetyczne) (2):*

przyznać się do czego (1): Skotopáłki twoie [*St. Porębskiego*] W téy wadze v mnie/ że by fię mógl do nich Theokryt przyznać [!] *KochFr 67.*

przyznać się k czemu (1): Był przy Luterze ieden człowiek Schurfius ten rołkazał áby napiły v Kłiąg czytano/ gdy to wczyniono/ przyznał fie Luter knim *BielKron 196v.*

2. *Stwierdzić przynależność (17):*

a. *Stwierdzić, że ktoś (coś) jest nasz(e), własny(-e), uznać za swego (swoje) [osoba lub rzecz przynależąca wyrażona jest dopełnieniem] (10):*

α. *O Bogu wobec ludzi (8):*

przyznać się do kogo (3): *RejPos 173; CzechRozm 187v; Bo fię [Bóg] do nas nie przyzna/ gdy tey twarzy łwey ná nas nie ogláda. SkarKaz 278b.*

przyznać się do czego (1): O łłodki Iezu/ rácz fię przyznać do tego co we mnie iełt twe⁸⁰ *LatHar 25.*

przyznać się k(u) komu (4): *KromRozm III E6; Gdyż fie on [Pan] nie chce przyznać ku żadnemu złemu. RejWiz 158; áby fie tákież on [Chrystus] przyznał k tobie/ iáko też ty radbył go miał zá włáfnego kroła łwego. RejPos 3v, 3v.*

β. *O obiektach konkretnych: stwierdzić, że coś jest własnością wypowiadającego się [k czemu] (2):* Bog mu więc łrebną [*siekierę*] vkazał/ A zaliby fie k niey przyznał. Ale on y łrebną wzgárdził *BierEz L2; Zábłádzi też iáłowicá Ná łtárołtę połowicá [...] Nie záwždy też będzie wołáł Iżby fie kto kniey przyznał RejRozpr C4.*

b. *Stwierdzić swoją przynależność, poddaństwo [osoba przynależąca wyrażona jest podmiotem] (7):*

α. *O przynależności do społeczności religijnej: uznać się za jej członka [do kogo, do czego] (3):* wżytcy [*chrzełcijanie*] fię do Mátki łwey do Kołłiołá Rzymłkiego iáko corki przyználi. *SkarJedn 326, 171.*

W przeciwstawieniu: »zaprzecić się ... przyznać się« (1): *SkarŻyw 478 cf W przen.*

W przeni (1) : Tedy młodzieniec S. poštawił mocnie w fercu fwym/ [...] fławą wielką rodzaju Krolewfkiego/ wzgárdzić [...] mátki fię fwey Krolewny záprzec/ á do vbogiej fię fwey y wzgárdzoney [tj. do kościoła katolickiego] przyznáć *SkarŻyw* 478.

β. Uznać za swego Boga; confiteri PolAnt (4) :

przyznáć się do kogo (1): Záčzym [Aaron] krolestwem y roskolzámi Egipfkiemi [...] zbrzydził fię/ á do narodu fię fwego v ludzi wzgárdzonego/ y do Páná Bogá oycow fwoich przyznał *SkarŻyw* 489.

przyznáć się czemu (1): lecz fię modlić będą [Izraelici] ná mieyfcu tym/ y przyznáią fię imieniu twemu *BudBib* 3.Reg 8/35.

przyznáć się k komu (2): tedy będzie zábit Kriřtus/ á ktorzy fie kniemu nie przyznáią/ nie będą wfálfnym ludem iego. *RejPos* 67, 259v.

3. Odnieść do siebie, przypisać sobie [ku czemu] (1) : A wfálfniebychmy fie mogli wfzyfczy przyznáć ku onemu Prorockiemu vpominániu *RejZwierc* 260v.

4. W funkcji strony biernej: zostać danym, nadanym (1) : vniuerfálfmi Seymowemi kuźni ich [ewangelików]/ przyznáło fie nie raz práwo y pořseřsia niewřtawáiąca dźieięćin duchownych *PowodPr* 24.

Formacje współrdzenne cf 1. ZNAĆ.

Cf PRZYZNANIE